

Staráme se.

O Vaše zdraví.

EHP a Norské fondy
v České republice

Program CZ11
Iniciativy v oblasti
veřejného zdraví

Ministerstvo financí
České republiky

EHP a Norské fondy 2009–2014

3 dárcovské země

16 přijímajících zemí

1,79 mld. EUR
(cca 48,5 mld. Kč)

EHP fondy

988,5 mil. EUR
(cca 26,8 mld. Kč)
financovaných Islandem,
Lichtenštejnskem
a Norskem

Norské fondy

800 mil. EUR
(cca 21,7 mld. Kč)
financovaných
Norskem

Norsko

Estonsko

Lotyšsko

Litva

Polsko

Slovensko

Rumunsko

Bulharsko

Řecko

Kypr

Malta

Česká republika
131,8 mil. EUR
(cca 3,5 mld. Kč)

Lichtenštejnsko

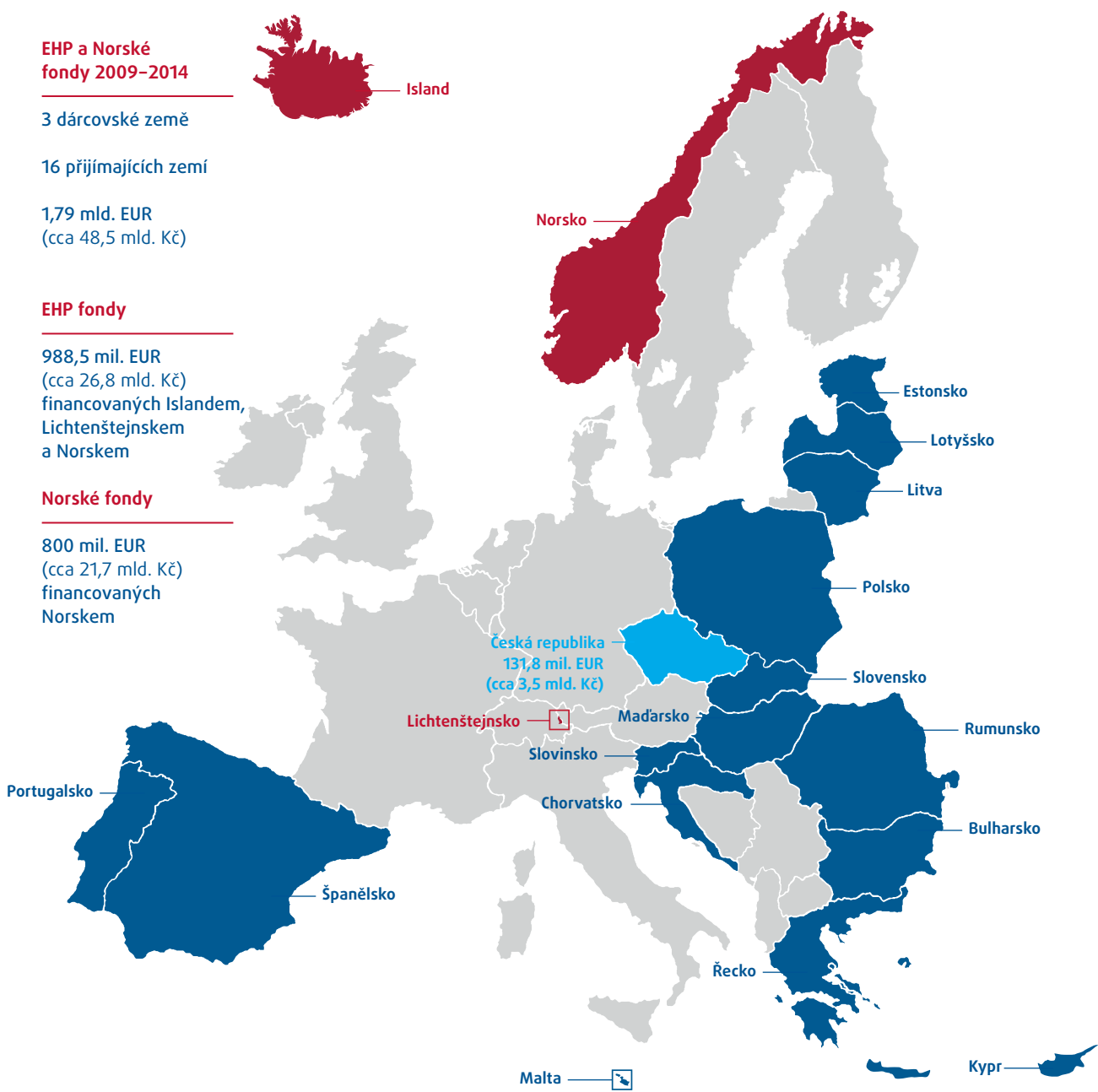
Maďarsko

Slovinsko

Chorvatsko

Portugalsko

Španělsko

Prostřednictvím EHP a Norských fondů přispívají Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru a k posílení bilaterálních vztahů s 16 přijímajícími zeměmi ve střední, východní a jižní Evropě. EHP a Norské fondy patří mezi dotační tituly, které kladou důraz na sdílení a výměnu zkušeností mezi partnery.

Česká republika rozdělila v programovacím období 2009–2014 přibližně 3,5 mld. Kč, které směřovaly do řady oblastí. Dlouhodobě je podporována oblast veřejného zdraví.

O programu

Česká republika patří mezi země s dobrou úrovní zdravotního stavu obyvatelstva, avšak i přes znatelný pokrok v poskytování zdravotní péče stále existují rozdíly mezi ČR a ostatními státy EHP, stejně jako v jednotlivých regionech v rámci republiky.

Strategií Programu CZ11 „Iniciativy v oblasti veřejného zdraví“, který byl financován z Norských fondů, je zlepšit zdravotní péči v oborech, kterým není věnována dostatečná pozornost a které jsou dlouhodobě podfinancovány.

Běžná činnost Centra provázení – odborného střediska Společnosti pro mukopolysacharidósu, která už více než 20 let pomáhá rodinám pečujícím o děti nemocné jednou z nejtěžších chorob současnosti. Foto Archiv Společnosti pro mukopolysacharidósu

Celkově šlo na podporu veřejného zdraví v České republice téměř půl miliardy korun. Z Norských fondů bylo podpořeno 90 velkých i menších projektů, které pomáhají tam, kde je to potřeba.

V číslech

464,2 milionů Kč uděleno (včetně doprovodných aktivit)

90 podpořených projektů

62 podpořených projektů v oblasti psychiatrické péče

28 podpořených projektů v oblasti péče o děti

15 doprovodných aktivit^{*)}

^{*)} Do 31. července 2017 je výzva na předkládání projektů na podporu doprovodných aktivit (projektů bilaterální spolupráce nad rámec schválených projektů) stále aktuální.

Pobyt pro děti po onkologické léčbě
a jejich rodiče, Drahonín u Tišnova
– Šafránkův mlýn, duben 2016. Foto
Nadační fond dětské onkologie KRTEK

Jednou z cílových oblastí je péče o duševní zdraví. V roce 2014 byla schválena Koncepce transformace psychiatrické péče v České republice a situace v oblasti péče o duševně nemocné se začala postupně proměňovat, avšak dosažení požadovaného stavu v oblasti péče i v oblasti financování zůstává otázkou několika následujících let. Duševní nemoci provází vysoké stigma, jak v prevenci, tak v přístupu k nemocným, a to i ze strany veřejnosti. Zlepšení poskytování služeb psychiatrické péče a destigmatizace duševních nemocí byly jedním z hlavních cílů Programu CZ11.

Finanční prostředky z Norských fondů šly velkým nemocnicím a léčebnám, kterým umožnily zavést ucelený způsob léčby a připravit pacienty na návrat do běžného života. Podpořeny byly také neziskové organizace, které poskytují návaznou péči a snižují negativní vnímání lidí s duševním onemocněním. Snižováním stigmatizace nejen u široké veřejnosti, ale také u lékařů a zdravotnického personálu, nastává opravdová proměna v této oblasti.

Dalším cílem bylo zlepšení zdravotního stavu dětské populace. Zdravotní stav mladé generace a péče o ni je obrazem sociální a kulturní úrovně každé vyspělé země. Česká republika je v oblasti péče o děti na vysoké úrovni, ale stále stoupá počet vrozených vad, alergických onemocnění a mentální retardace. Značně stoupá počet závažných úrazů u dětí a mladistvých. Obecně je oblasti péče o děti věnováno více pozornosti než v minulosti, avšak stále vyžaduje nákladné zdravotní zařízení a posílení prevence.

Norské fondy podpořily projekty, které se soustředily na předcházení úrazů u malých dětí, prevenci následků onemocnění, a také na péči o děti se vzácnými chorobami.

I. Psychiatrická péče

Péče o duševně nemocné pacienty byla po dlouhou dobu poskytována především v rámci institucí. Cílem projektů podpořených z Norských fondů byla také podpora alternativních forem péče o psychiatricky nemocné pacienty pomocí komunitní péče a péče o pacienty v domácím prostředí.

Plný sál kina Světozor sledoval přednášku profesora Höschla na téma destigmatizace duševního zdraví v rámci projektu Mindset.
Foto Jirí Pasz

V číslech

62

podpořených projektů

292,3

miliónu Kč

13

velkých projektů (granty nad 4,5 mil. Kč)

26

zavedených systémů ucelené rehabilitace

5 620

pacientů využívajících kvalitních služeb
v systémech ucelené rehabilitace

16

uspořádaných konferencí

12

partnerských projektů

49

menších projektů neziskových organizací
(granty do 3,2 mil. Kč)

14

vytvořených multidisciplinárních týmů

19

informačních akcí pro veřejnost
(workshopy/besedy/konference)

22

vytvořených metodik

Ředitelka MUDr. Hana Kučerová
na zahájení Léčebenských
slavností, Psychiatrická léčebna
Šternberk. Foto Zuzana Vačková

Program se komplexně zaměřil na duševně nemocné pacienty a jejich rodiny. Byly podpořeny projekty, které přispěly k vytvoření a zavedení systému ucelené rehabilitace v zařízeních psychiatrické péče. Nový systém umožňuje průběžně sledovat a vyhodnocovat stav pacienta, a tak rozhodnout o jeho umístění mimo léčebnou instituci do zařízení komunitní péče, kde se pacient postupně připravuje na návrat do běžného života. Díky tomu se zvyšuje předpoklad, že se nemoc opětovně nevrátí. Menší projekty se zaměřily na další práci s propuštěnými pacienty, prevenci návratu onemocnění, lepší zapojení do běžného života a také na odstraňování předsudků vůči duševně nemocným pacientům a psychiatrické péči.

Program CZ11 umožnil 12 nemocnicím a léčebnám zavedení komplexního rehabilitačního programu, který propojil péči o duševně nemocné v oblastech tělesného a duševního zdraví a v oblasti sociálních potřeb.

Cílem ucelené rehabilitace je:

- snížit příznaky nemoci,
- zabránit opětovnému umístění v psychiatrické léčebně,
- podpořit nezávislé fungování v běžném a pracovním životě,
- navodit a znovu získat schopnost práce a studia.

Díky tomuto systému se mohou pacienti rychleji navracet do domácího prostředí.

S ohledem na chybějící síť poskytovatelů návazné péče, která by nabízela propuštěným pacientům podporu v domácím prostředí, směřovala podpora také neziskovým organizacím, které pacientům a jejich rodinám dlouhodobě poskytují alternativní péči. Jedná se např. o činnost chráněných dílen, chráněného bydlení, sociální rehabilitace, prevence psychiatrických onemocnění a jejich následků. Program CZ11 umožnil mimo jiné investice do vybavení a zařízení komunitních center a přinesl možnost dalšího rozvoje a vzdělávání jejich pracovníků.

Pro usnadnění návratu do normálního života byly podpořeny aktivity, které seznamují širokou veřejnost s pokroky v psychiatrické péči a pomáhají tak odbourávat stereotypy spojené s duševními chorobami.

Příklad projektu

Vytvoření podmínek pro zavedení systému rozšířené a diferencované péče v Psychiatrické léčebně Červený Dvůr

---

Příjemce:
Psychiatrická léčebna
Červený Dvůr (ČR)

Projekt vytvořil prostředí pro nový způsob práce se závislým člověkem v ústavní léčbě. Dosud bylo standardem nabídnout všem pacientům stejně (programově a časově) strukturovanou dlouhodobou léčbu bez ohledu na jejich reálnou situaci. Role pacienta byla od úvodu pasivní, málo kompetentní a omezená v mnoha směrech. Projekt umožnil nahradit stávající vstupní oddělení (detox) oddělením 3D (oddělení detoxifikace, diagnostiky a diferencované péče), kde:

- probíhá analýza potřeb pacienta a je navržen další léčebný postup, který více odpovídá jeho zjištěným možnostem a potřebám,
- je terapeutický program zcela individualizován, aby léčbu zvládli i pacienti s různými specifickými potřebami (vzniklo tak mimo jiné prostředí, kde se mohou léčit lidé, kteří byli dosud ve standardně strukturované odvykací léčbě znevýhodňováni, např. pro souběžné duální diagnózy),
- je nabídnuto pokračování léčby mimo ústavní prostředí a je zajištěna komplexní stabilizace,
- je role pacienta od počátku maximálně aktivní s minimem paušálních omezení.

Projekt byl v prosinci 2016 oceněn **cenou Kiron** za nejlepší adiktologický počin roku 2016.*)

Psychiatrická léčebna Červený Dvůr je od roku 1966 zařízením specializovaným na střednědobou ústavní léčbu závislostí na návykových látkách a patologického hráčství. V současnosti je kapacita léčebny 109 lůžek, ročně absolvuje terapeutický program v léčebně 550 až 750 pacientů.

*) Adiktologie je věda zabývající se závislostmi na návykových látkách.

V číslech

1 nově zavedený systém rehabilitace

1 nové oddělení 3D (oddělení detoxifikace, diagnostiky a diferencované péče)

450 pacientů již prošlo novým programem

10 nově vybavených pokojů pro pacienty metodách ucelené rehabilitace

707 m² rekonstruované plochy

Psychiatrická léčebna Červený
Dvůr a nově rekonstruované
prostory. Foto Jan Somer

V číslech

9	komplexních systémů nového přístupu k rehabilitaci
167	pacientů, kteří absolvovali nový systém rehabilitace
135	pacientů v rámci programu monitoringu fyzické aktivity
1000	pacientů, kteří byli zařazeni do screeningového programu
152	posluchačů konferencí (3 pořádané konference)
2	zahraniční stáže v Tromsø
2	zahraniční stáže norského partnera v Praze
1 219,3	m ² rekonstruovaných prostor pro fyzioterapii a tréninkové byty
3	kompletně zrekonstruované tréninkové byty pro nácvik schopností samostatného života
1	Peer klub
73	proškolených zaměstnanců v nových metodách ucelené rehabilitace

„Funkčnost celého systému byla v praxi otestována a bylo zahájeno prospektivní sledování jeho efektivity. Komplexní přístup k péči o tělesné zdraví duševně chorých je dnes v popředí zájmu psychiatrické komunity a v našem prostředí se jedná o unikátní projekt.“

Vojtěch Malina,
projektový manažer,
Psychiatrická
nemocnice Bohnice

Příklad projektu

Příjemce:

Psychiatrická nemocnice
Bohnice (ČR)

České vysoké učení
technické v Praze,
Fakulta biomedicínského
inženýrství (ČR)

Partner:

Univerzitní nemocnice
v severním Norsku,
Tromsø (NO)

S.O.M.A.: Systém Ovlivnění
Metabolismu a Aktivity

Peer Club: Peer terapie zapojuje
do terapie psychiatrických
pacientů osoby, které mají osobní
zkušenost s psychiatrickým
onemocněním a jsou proškoleni
v terapeuticko-konzultačních
činnostech.

S.O.M.A. – Péče o tělesné zdraví a nácvik samostatného života

Pacienti s těžkými duševními poruchami mohou dnes při moderním psychiatrickém přístupu a farmakoterapii vést prakticky plnohodnotný život. I přes významné pokroky v léčbě však zůstává jejich očekávané přežití o dvě dekády kratší než v obecné populaci, přičemž nejvýznamnější příčinou úmrtí jsou kardiovaskulární onemocnění. Realizovaný projekt si kladl za cíl vytvořit v prostředí velké psychiatrické nemocnice ucelený program screeningu a intervence kardiovaskulárního rizika u pacientů s duševní poruchou. Na základě předchozí práce a inspirace ze zahraničních pracovišť byl vytvořen komplexní program, kterým projde každý pacient hospitalizovaný v nemocnici. Sestává z automaticky vyhodnocovaného screeningu rizika a intervenčních programů odstupňovaných podle rizikovosti pacienta.

Díky projektu vznikla metodika ucelené rehabilitační péče o tělesné zdraví pacientů s duševním onemocněním a metodiky fyzioterapie, kinezioterapie, ergoterapie a nutriční péče. Byla také zavedena ucelená rehabilitační péče nácviku samostatného života v přechodné fázi (tedy fázi od ukončení léčby do přechodu do domácího prostředí).

V rámci projektu došlo k přestavbě vybraných původních prostor léčebny, k jejich modernizaci a kompletnímu vybavení potřebným lékařským a terapeutickým vybavením. Rekonstrukční práce se týkaly prostor určených pro **fyzioterapii**, vznikly nové **tréninkové byty** pro nácvik schopností samostatného života a nově byl vybudován **Peer klub**.

V závěru projektu byli **proškoleni** zaměstnanci nemocnice, kteří jsou do obou rehabilitačních procesů zapojeni. Vytvořené metodiky jsou závazné pro práci s pacienty pro všechny zaměstnance Psychiatrické nemocnice Bohnice.

Podpořené projekty

Komplexní rehabilitační programy (velké granty)

Název projektu	Příjemce grantu	Grant (Kč)
Komplexní a integrační rehabilitační centrum VFN pro osoby s duševní poruchou	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze	8 045 843
Komplexní systém ucelené rehabilitace rodiny zatížené psychiatrickou poruchou některého z jejích členů	Thomayerova nemocnice	8 947 693
START – KRS Komplexní rehabilitace k soběstačnosti	Psychiatrická léčebna Šternberk	17 856 138
Albertinum Žamberk – zavedení systému ucelené rehabilitace v podmínkách psychiatrického oddělení	Albertinum, odborný léčebný ústav, Žamberk	19 183 907
Vytvoření podmínek pro zavedení systému rozšířené a diferencované péče v PL Červený Dvůr	Psychiatrická léčebna Červený Dvůr	19 710 074
Centrum komplexní rehabilitace PN Horní Beřkovice	Psychiatrická nemocnice Horní Beřkovice	25 347 555
Rehabilitační oddělení s novým způsobem léčení (s ucelenou psychiatrickou rehabilitací)	Psychiatrická nemocnice v Dobřanech	20 159 950
SOMA: Projekt péče o tělesné zdraví a nácvik schopností samostatného života	Psychiatrická nemocnice Bohnice	19 690 497
Implementace systému ucelené rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním v PNMO	Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské	6 663 940
Vytvoření podmínek pro implementaci transformace psychiatrické péče v Moravskoslezském kraji	Psychiatrická nemocnice v Opavě	14 980 786
Vybudování stacionáře pro ucelenou rehabilitaci v psychiatrické péči	Fakultní nemocnice Ostrava	21 372 249
Implementace systému ucelené rehabilitace Psychiatrické léčebny U Honzíčka	Písecká zdravotní, a. s.	8 518 606
Vytvoření systému ucelené psychiatrické rehabilitace a jeho implementace v lůžkových zařízeních následné péče	Psychiatrická nemocnice Bohnice	15 206 332

Komunitní péče (menší granty)

Název projektu	Příjemce grantu	Grant (Kč)
Komplexní rehabilitace pacientů s těžkým duševním onemocněním – zavedení terénní služby	Duševní zdraví, o. p. s.	2 214 462
Komunita, rehabilitace, léčba	Green Doors, z. ú.	1 847 527
Komunitní centrum Podskalí	Fokus Praha, o. s.	3 383 333
Poskytnutí stabilního komunitního zázemí a dialekticko-behaviorální terapie v péči o psychiatricky nemocné s poruchou osobnosti	Občanské sdružení Kaleidoskop	2 999 052
Rozšíření komunitních služeb pro osoby s duševním onemocněním v Řevnicích	Občanské sdružení náruč	3 478 420
Komplexní program péče organizace Lomikámen o psychiatricky nemocné osoby	Lomikámen, o. s.	1 364 486
Zavedení programu rehabilitačního bydlení pro osoby s dlouhodobou duševní nemocí v Hradci Králové	Péče o duševní zdraví – region Pardubice	3 336 105
Denní stacionář sociálně rehabilitačního centra Zahrada 2000	Zahrada 2000, z. s.	1 686 995
Posílení kapacity multidisciplinárního týmu SR Ledovec	LEDOVEC, o. s.	1 558 937
Psychosociální komunitní centrum pro lidi s duševním onemocněním Písek – I. fáze	Fokus Písek	2 829 821
Společně: Komplexní program podpory mladých dospělých s duševním onemocněním při odchodu z dětského domova	Fokus Tábor	1 226 840
Terénní psychosociální tým	Společnost Mana, o. p. s.	1 011 523
VILLA - vznik chráněného komunitního bydlení pro psychiatrické pacienty v Ústeckém kraji	Fokus Labe	2 492 629

Název projektu	Příjemce grantu	Grant (Kč)
Multidisciplinární komunitní péče o duševně nemocné pro Prahu 11 a přilehlé okolí – posílení materiální technické základny	ESET-HELP, o. s.	1 929 510
Služby schizofrenikům v domácím prostředí	DOTYK II, o. p. s.	1 280 171
Propojení sociálních a zdravotních služeb pro osoby s těžkým duševním onemocněním v okrese Cheb	FOKUS Mladá Boleslav, sdružení pro péči o duševně nemocné	2 086 851

- 1 Psychiatrická léčebna Červený Dvůr a nově rekonstruované prostory. Foto Jan Somer
- 2 V Psychiatrické léčebně Šternberk vznikla smyslová stezka pro pacienty. Její součástí je také dendrofon, využívaný k podpoře sluchu, hmatu a kognice. Foto Tomáš Železný

Destigmatizace (menší granty)

Název projektu	Příjemce grantu	Grant (Kč)
Vytvoření internetové multidisciplinární poradny a platformy destigmatizačního webu	Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví	2 436 181
Healthy and Free	Svépomocná asociace psychogenních poruch příjmu potravy	2 705 172
Ti, kterým se vyhýbáme	Fokus České Budějovice, o. s.	1 435 788
Studio 27 „zaostřeno na duši“	Fokus Praha, o. s.	1 568 585
Duševně nemocných se bát nemusíme!	CEDR Pardubice, o. p. s.	523 512
NEVIDITELNÍ LIDÉ – aneb jsou schizofrenici nebezpeční?	Fokus Labe	2 361 876
Destigmatizační aktivity organizace Lomikámen, o. s.	Lomikámen, o. s.	626 994
Diagnóza neznamená konec	Oblastní charita Vyškov	1 147 600
Komunikační kampaně na podporu využívání komunitních pobytových a terénních služeb pro nemocné schizofrenií	Česká asociace pro psychické zdraví	2 085 588
Paralelní životy II.	Art Movements	1 428 705
Ledoveckým rodinným stříbrem za destigmatizaci	LEDOVEC, o. s.	1 400 753
Příprava multidisciplinárního komunitního týmu a destigmatizační vzdělávání pracovníků	FOKUS Mladá Boleslav, sdružení pro péči o duševně nemocné	860 238
Dialekticko-behaviorální terapie v péči o psychiatricky nemocné s poruchou osobnosti (DBT v péči o osoby s PO)	Občanské sdružení Kaleidoskop	1 358 931
Psychiatrická nemoc očima dětí – destigmatizační program pro základní školy	Centrum komunitní práce Ústí nad Labem	1 257 347
Vzdělávací modul zaměřený na psychopatologii a léčbu v prostředí komunitní péče;	Péče o duševní zdraví – region Pardubice	3 336 105

Název projektu	Příjemce grantu	Grant (Kč)
Vzdělávání odborníků z nelékařského prostředí	ESET-HELP, o. s.	1 512 848
Mindset: destigmatizační seminář pro střední zdravotní školy	Nadace Academia Medica Pragensis	1 190 161
Vím, proč jím?/Vím, proč jím!	Občanské sdružení Anabell	731 088
Informační aktivity k reformě psychiatrické péče	Dobré místo, o. s.	775 620
Peer aktivity	Dobré místo, o. s.	1 091 556
Na vlastní kůži - destigmatizace psychiatricky nemocných pomocí předávání zkušeností	Centrum podpory transformace, o. p. s.	1 457 135
Vytvoření komplexního programu zdravotně sociálních služeb vedoucích k prevenci dlouhodobé hospitalizace lidí se závažným duševním onemocněním	Sdružení Práh	3 529 148
Od izolace k integraci prostřednictvím komplexní komunitní péče pro klienty znevýhodněné duševním onemocněním	Česká společnost pro duševní zdraví	3 215 012
Rodina a autismus	Dětský klíč Šumperk, o. p. s.	646 536
Komplexní program péče pro klienty s duálními diagnózami	Společnost Podané ruce, o. p. s.	688 734
Case management v léčbě osob ohrožených závislostí na návykových látkách, které trpí další psychiatrickou diagnózou	Sananim, z. ú.	2 405 478
Zippy's Friends v České republice	Svépomocná asociace psychogenních poruch příjmu potravy	1 578 671
Klub Esprit – podpora osob s duševním onemocněním v Chomutově a okolí	Masopust, z. s.	1 156 481

Název projektu	Příjemce grantu	Grant (Kč)
Rozvoj komunitního centra Dvojí svět	BONA, o. p. s.	1 415 139
Centrum služeb pro osoby s chronickým duševním onemocněním	Darmoděj, o. s.	2 859 473
Zpátky do života – program komunitní péče pro klienty s autismem	APLA Praha	1 603 047
WO-LE – CESTA DO KOMUNITY: rozvoj komunitních služeb směrem k plnohodnotnému životu pacientů s psychiatrickým onemocněním	Centrum komunitní práce Ústí nad Labem	1 452 627
Pilotní projekt a vytvoření metodiky terénního multidisciplinárního týmu pro region Opava a Vítkov	Fokus Opava	1 833 053
Dobroduš – služba následné péče pro lidi s duševním onemocněním	Diakonie ČCE	1 499 200

1

2

- 1 Zaměstnanci partnerských institucí Fakulty biomedicínského inženýrství ČVUT a partnera NST Tromsø na workshopu v Norsku. Foto Vojtěch Malina
- 2 PhDr. Petr Winkler a sir David Goldberg diskutovali v Norském Bergenu o specifikách českého prostředí v oboru destigmatizace lidí s duševní nemocí, v rámci projektu Mindset. Foto Jiří Pasz

II. Péče o děti

A man in a white lab coat is shown in profile, looking at a tablet computer. He is in a clinical or office setting with a desk, a chair, and a cabinet in the background. The lighting is warm and focused on the man.

V oblasti péče o děti se Program CZ11 zaměřil na podporu preventivních aktivit, a to jak na aktivity směřující k předcházení onemocnění a úrazů (primární prevence), tak na včasné rozpoznání zdravotních problémů, které již vznikly (sekundární prevence), a současně také na zlepšení špatného zdravotního stavu, minimalizaci handicapu a navrácení do běžného života (terciární prevence). Oblast zahrnuje také péči o pacienty se vzácným onemocněním.

V číslech

167,4 milionu Kč rozděleno na velké i menší projekty

16 velkých projektů (granty nad 4,5 milionu Kč)

12 menších projektů (granty do 3,2 milionu Kč)

2 partnerské projekty

Vyšetření novorozence sítnicovou kamerou v ordinaci pro rizikové novorozence, FN Olomouc. Foto Tomáš Železný

V číslech

49,9 milionů Kč rozdělených mezi velké a menší projekty

4 velké projekty fakultních nemocnic

1 nově vytvořené centrum na národní úrovni

7 vytvořených aktivit vedoucích ke snížení počtu úrazů u dětí

55 000 dětí využívajících preventivních aktivit

5 menších projektů zaměřených na prevenci úrazů v dětském věku

5 vytvořených programů prevence dětských úrazů

5 nových metodik k prevenci pro rodiče a děti

Loutky z divadelního programu „Smolařínek“, při kterém děti aktivně spolupracují a učí se, jak předcházet úrazům a reagovat na nebezpečné situace. Foto Nadační fond Modrý hroch

a) Prevence dětských úrazů

I když počet úrazů u dětí dlouhodobě klesá, úrazy stále patří mezi nejčastější příčinu dětské nemocnosti a úmrtnosti. Nejčastější příčinou jsou dopravní nehody, pády, utonutí nebo působení mechanických sil. Mladší děti se často nevyvarují opařením či popáleninám. Jednou z velmi účinných cest snížení počtu úrazů je preventivní činnost a osvěta zaměřená na děti, rodiče i veřejnost.

Za tímto účelem byly v dané oblasti podpořeny čtyři velké projekty fakultních nemocnic v různých krajích ČR ve výši přesahující 41 mil. Kč. Díky projektům vznikly preventivní buňky na pracovištích specializované a superspecializované dětské traumatologie s preventivními programy na místní i národní úrovni.

Kromě velkých investičních projektů na zřízení preventivních center, směřovala podpora nevládním neziskovým organizacím. V rámci pěti projektů proběhly kampaně zaměřené na prevenci úrazů v dětském věku, které prostřednictvím konferencí, workshopů a vzdělávání odborníků přispěly k lepší informovanosti veřejnosti a tím i k předcházení dětským úrazům.

Příklad projektu

Preventivní buňka Centra dětské traumatologie Fakultní nemocnice Brno

Klinika dětské chirurgie, ortopedie a traumatologie Fakultní nemocnice Brno pokračuje v projektu preventivního programu pro žáky středních, základních a mateřských škol, jehož podstatou je setkání zdravých a hospitalizovaných dětí. Žáci se tak seznámí s dětskými úrazy a jejich léčbou přímo v nemocnici od svých vrstevníků, ošetřujících lékařů a sester. Jedná se o první takto koncipovaný preventivní program v České republice. Dětskou nemocnici už od spuštění programu na jaře 2016 navštívilo patnáct tříd vždy ve třech preventivních programech.

Projekt má rovněž své vlastní webové stránky www.detibezurazu.cz, na kterých se mohou zájemci registrovat do jednotlivých kurzů.

„Každá návštěva je spojena s velkým zážitkem, protože děti na vlastní oči vidí svého vrstevníka, který je v nemocnici se zlomeninou nebo jiným úrazem. Často vidí jizvu po operaci nebo dokonce zevní fixační aparát. Děti si povídají o tom, jak k úrazu došlo, a díky tomu snáz pochopí, že rizikům je třeba se vyhýbat. Rizika jsou dětem předškolního věku předváděna na názorných pomůckách představujících nebezpečné předměty, pro starší děti jsou připraveny modely kostí po zlomenině nebo informační brožury. Součástí programu bývá i povídání o první pomoci a návštěva odborných provozů traumacentra. Děti si během těchto preventivních programů vyzkoušejí, jaké je to nosit sádku, vidí operační sál a nástroje, které se používají, a zkusí si například, jak se vrtá do kosti při osteosyntéze.“

Prof. MUDr. Ladislav Plánka, Ph.D.,
vedoucí projektu FN Brno

Příjemce:
Fakultní nemocnice Brno

Partner:
Krajské ředitelství policie
Jihomoravského kraje

„Měli jsme možnost se seznámit s dětskými úrazy a jejich prevencí nejenom teoreticky, ale navštívili jsme i oddělení, kde jsme si mohli popovídat s dětskými pacienty. Podívali jsme se do sádkovny, kde vybraným dětem sestřičky vyrobily parádní sádku. Kdyby bylo nutné mít ji doopravdy na zlomené ruce, už by to nebylo tak zábavné. Odcházeli jsme plni dojmů a snad si budeme pamatovat, jak se správně chovat, abychom nemuseli navštívit nemocnici znovu, tentokrát jako pacienti.“

ZŠ Modřice, výukový program Dětské úrazy

V číslech

5 programů primární prevence

10 informačních úrazových manuálů
pro rodiče a děti (4000 výtisků)

1 webová stránka www.detibezurazu.cz,
na které je možné se přihlásit do preventivních kurzů

425 žáků kurz absolvovalo v roce 2016

Fotografie z úvodního kurzu
pro žáky prvního stupně. Návštěva
u skutečného pacienta v doprovodu
lékaře KDCHOT MUDr. Jana Škvařila.
Foto archiv FN Brno

V číslech

91	milionů Kč na podporu programů primární a sekundární prevence
11	velkých projektů
6	menších projektů nestátních neziskových organizací
52	nových zdravotnických přístrojů
33	vytvořených programů prevence
3 700	dětí využívajících kvalitních preventivních aktivit
2	nové metodiky s doporučeními pro praxi
5	osvětových a mediálních kampaní

Dětská léčebna Vesna v Janských lázních – s pomocí rukavice děti cvičí při léčbě těžkých pohybových, neurologických a onkologických onemocnění. Foto Radana Dvořáková

b) Prevence následků onemocnění a zdravotních problémů v dětském věku

Se zlepšením zdravotní péče v ČR se snížila také kojenecká úmrtnost. To však s sebou nese možné dlouhodobé následky, které snižují kvalitu dalšího života těchto dříve narozených dětí. Proto byly v dané oblasti podpořeny projekty, které se zaměřily na předcházení negativních následků perinatální zátěže a dalších onemocnění v dětském věku (aktivity sekundární prevence). Pomocí úpravy prostor, pořízení zdravotnických prostředků a vybavení, nových metodik a proškolení personálu došlo ke zlepšení dlouhodobé a systematické péče o pacienty s perinatální zátěží poskytované specializovanými pracovišti.

Byla podpořena také činnost neziskových organizací, které se věnují péči o děti s perinatální zátěží a ostatními onemocněními, které mají dlouhodobé zdravotní následky. Kromě vzdělávacích kampaní, workshopů za účasti odborníků a seminářů pro rodiče a školy se jednalo o divadelní představení pro děti, vytvoření interaktivních pomůcek pro děti, zhotovení informačních materiálů nebo provoz online poraden.

Příklad projektu

Prevence následků onemocnění a zdravotních problémů v dětském věku ve Fakultní nemocnici Olomouc

---

Příjemce:
Fakultní nemocnice
Olomouc

Fakultní nemocnice Olomouc rozšířila své aktivity v rámci sekundární a terciární prevence, tedy rozpoznání nemocí a předcházení komplikací u předčasně narozených dětí. Pracoviště novorozeneckého oddělení a ordinace pro rizikové novorozence Fakultní nemocnice Olomouc byly v rámci projektu vybaveny potřebnými přístroji a zdravotnickou technikou v celkové hodnotě 8 570 363 Kč.

Díky projektu vznikl vzdělávací program v oblasti laické i odborné resuscitační péče. Kurzy určené pro rodiče nabízí oddělení před propuštěním s nezralým rizikovým dítětem z porodnice domů, a to všem rodičům, jejichž děti prošly zdejší jednotkou intenzivní péče. Zdravotníci si zase prostřednictvím edukace zvyšují svou odbornou úroveň.

Péče o novorozence je díky projektu na výrazně vyšší úrovni. Fakultní nemocnice Olomouc pořídila nové vybavení – moderní ultrazvukový přístroj (1 ks), sítnicovou kameru (1 ks), zařízení pro tlakové mapování (1 ks) a speciální resuscitační modely (3 ks). Tyto přístroje pomáhají při prevenci, diagnostice a včasné léčbě některých onemocnění a zdravotních problémů dětí v raném věku. Zejména předčasně narození novorozenci jsou ohrožováni poruchami srdce, zraku, močového ústrojí nebo například mozkovou obrnou. **Díky nově technice a moderním přístupům se daří tato rizika výrazně snižovat.**

V číslech

293	děti využívajících kvalitních preventivních aktivit v průběhu projektu
1 500	edukačních brožur pro rodiče
111	proškolených zdravotníků
80	proškolených rodičů
4	nové přístroje = 4 nové vyšetřovací programy

Vyšetření novorozence pomocí pořízeného ultrazvukového přístroje. Foto Tomáš Železný

V číslech

26,5

milionu Kč na zlepšení péče o osoby se vzácným onemocněním

6

aktivit vedoucích ke zlepšení diagnostiky vzácných onemocnění a péče o nemocné se vzácnými chorobami

100

vyšetřených pacientů se vzácným onemocněním

1

analýza stavu s doporučeními v oblasti poskytování informací o existenci vzácného onemocnění v rodině ze strany zdravotnických pracovníků

c) Vzácné choroby

Mezi vzácná onemocnění patří takové nemoci, které se vyskytují u méně než 500 osob na 1 milion obyvatel. Přestože se onemocnění objevují velmi vzácně, je třeba zajistit dostatečné znalosti praktických i odborných lékařů, které vedou k včasnému rozpoznání těchto onemocnění a k předání pacienta do péče odborníků.

Podpořené projekty usilují o zlepšení komplexní péče o osoby se vzácnými chorobami zavedením nejnovějších metod diagnostiky, centralizací péče o tyto pacienty a posílením informovanosti odborné i laické veřejnosti, včetně osob podílejících se na péči o děti se závažnou diagnózou vzácného onemocnění.

Podpořené projekty

Velké granty

Název projektu	Příjemce grantu	Grant (Kč)
Podpora činnosti Národního koordinačního centra prevence úrazů, násilí a podpory bezpečnosti pro děti	FN Motol	12 208 187
Prevence dětských úrazů FN Ostrava	FN Ostrava	10 597 795
Primární, sekundární a terciární prevence dětských úrazů v Traumacentru Thomayerovy nemocnice	Thomayerova nemocnice	11 718 331
Preventivní buňka Centra dětské traumatologie FN Brno	FN Brno	7 147 305
Nové metody v následné péči o děti s perinatální zátěží v CKP KDDL VFN	Všeobecná Fakultní nemocnice v Praze	5 072 573
Zvýšení úrovně komplexního dlouhodobého sledování neuromotorického vývoje dětí s perinatální zátěží v rámci Zlínského kraje	Krajská nemocnice T. Bati	6 000 137
Rozvoj činnosti a modernizace Centra vývojové péče Neonatologického oddělení FN Plzeň	FN Plzeň	6 943 098
Prevence následků onemocnění a zdravotních problémů v dětském věku ve FN Olomouc	FN Olomouc	7 143 205
Rozvoj multidisciplinární dispenzární péče u dětí s perinatální zátěží ve FN Hradec Králové	FN Hradec Králové	5 277 469
Ambulantní dlouhodobé sledování vysoce rizikových novorozenců	Ústav pro péči o matku a dítě	6 560 805
Zlepšení kvality dispenzární péče o nedonošené děti v Krajské zdravotní, a.s.	Krajská zdravotní, a. s.	6 357 128
Centrum multidisciplinární péče pro děti s perinatální zátěží ve FN Motol	FN Motol	5 081 197
Prevence následků onemocnění a zdravotních problémů v dětském věku ve FN Ostrava	FN Ostrava	13 942 400

Název projektu	Příjemce grantu	Grant (Kč)
Vojtova metodika II. generace – šance pro ohrožené děti	SVR – Společnost pro vývojovou rehabilitaci, o. p. s.	6 796 937
Zkvalitnění péče o děti s perinatální zátěží v dětské léčebně Vesna	Státní léčebné lázně Janské Lázně	6 006 415
Národní koordinační centrum pro vzácná onemocnění ve Fakultní nemocnici v Motole	FN Motol	24 777 933

- 1 Zahajovací řeč u příležitosti prvního preventivního kurzu, (zleva) MUDr. Vladimír Bartl, MUDr. Jan Škvařil, prof. Ladislav Plánka. Foto FN Brno
- 2 Nově vybavené Centrum vývojové péče ve Fakultní nemocnici Plzeň. Foto Zuzana Vacková

Menší granty

Název projektu	Příjemce grantu	Grant (Kč)
S Modrým hrochem bez úrazu	Nadační fond Modrý hroch	1 172 484
Prevence jako komunikace o rizikovém chování v běžných situacích	Kidmap, z. s.	1 560 000
Bezpečné dětství – u vody bez nehody	Centrum péče o děti a rodinu	3 400 665
Dožij se dvaceti	Nadační fond Kolečko	534 600
Prevence jako komunikace o bezpečnosti prostředí, ve kterém se dítě pohybuje	Kidmap, z. s.	1 570 000
Vzdělávací programy a kampaně prevence poruch příjmu potravy ve třetích krajích ČR	Sdružení D, z.ú.	2 320 274
Krtek v pohybu	Nadační fond dětské onkologie Krtek	3 044 043
Implementace systému uceleného působení terapií využitelného při práci s hendikepovanými dětmi	Centrum aplikovaného vývoje a dalšího vzdělávání, o. p. s.	3 011 778
Šťastné dětství	Slezská diakonie	1 653 541
Poradenské centrum a podpora dětí a mladých lidí po úraze popálením	Popálky, o. p. s.	2 666 370
Cepík – primární prevence obezity v dětském věku	Centrum podpory zdraví, o. s.	3 118 149
Podpora provázení rodin dětí se vzácným onemocněním	Společnost pro mukopolysacharidozu	1 762 186

- 1 Zimní pobyt pro děti po onkologické léčbě, Benecko – Krkonoše, březen 2016. Foto Krtek v pohybu
- 2 a 3 Fotografie z ojedinelé výstavy fotografií nazvané Váš pohled, náš svět. Foto Lukáš Trčka, Společnost pro mukopolysacharidosu

Bilaterální spolupráce

K rozvoji bilaterálních vztahů se zeměmi EHP byl určen Fond bilaterální spolupráce. Do konce roku 2016 podpořil dalších 15 doprovodných aktivit bilaterální spolupráce celkovou částkou 4,5 milionu Kč.*)

„Jako norského partnera Programu CZ11 nás těší spolupráce se zprostředkovatelem programu Ministerstvem financí České republiky a partnerem programu Ministerstvem zdravotnictví České republiky. Hlavní oblasti Programu CZ11 – „psychiatrická péče“ a „péče o děti“ – odráží důležité priority českého zdravotnictví a jsou rovněž v souladu s prioritami, které máme v Norsku. Všechny tři předem definované projekty byly úspěšné a norští partneři si velmi cení navázané spolupráce. Postupně si všímáme zvýšeného zájmu o podporu duševního zdraví a prevenci onemocnění, což přispívá k dosažení hlavních cílů Programu CZ11 – zlepšování veřejného zdraví a snižování nerovností v poskytování zdravotní péče. Během několika návštěv jsme byli svědky skutečného nadšení českých odborníků a značného úsilí, které do svých projektů vložili.

Doufáme, že dobrá práce, která byla zahájena v tomto grantovém období, bude pokračovat a spolupráce mezi našimi zeměmi v příštích letech ještě posílí.“

Solfrid Johansen & Andrej Grjibovski

Norský institut veřejného zdraví
Oslo, Norsko

---

*) Do 31. července 2017 je výzva na předkládání projektů na podporu doprovodných aktivit (projektů bilaterální spolupráce nad rámec schválených projektů) stále aktuální.

Administrativa, která se vyplatí!

---

105 podpořených projektů a doprovodných aktivit

---

za **457** mil. Kč realizovaných v letech 2014-2017

Kontakty

Ministerstvo financí – Zprostředkovatel programu
czp@mfcz.cz

Ministerstvo zdravotnictví – Partner programu
www.mzcr.cz

Norwegian Institute of Public Health – Norský partner programu
www.fhi.no

Únor 2017

Foto na obálce:
Vyšetření novorozence v ordinaci
pro rizikové novorozence Fakultní
nemocnice Olomouc.
Foto Tomáš Železný

www.eeagrants.cz
www.norwaygrants.cz

#Inspirace&Spolupráce